

Μεθοδολογία

Τα πιστωτικά ιδρύματα (ΠΙ) που συμμετέχουν στην έρευνα έχουν την δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα σε πέντε πιθανές απαντήσεις για κάθε ερώτηση του ερωτηματολογίου.

Όσον αφορά τις ερωτήσεις για τα **κριτήρια χρηματοδότησης και τους όρους χορήγησης των δανείων**, οι πιθανές απαντήσεις είναι:

"έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο αυστηρά",
"έγιναν ως ένα βαθμό πιο αυστηρά",
"παρέμειναν κατά βάση αμετάβλητα",
"έγιναν ως ένα βαθμό πιο χαλαρά" και
"έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο χαλαρά".

Για τις ερωτήσεις που αφορούν τη **ζήτηση για δάνεια ή πιστωτικά όρια**, οι αντίστοιχες πιθανές απαντήσεις είναι:

"μειώθηκε σε μεγάλο βαθμό",
"μειώθηκε ως ένα βαθμό",
"παρέμεινε κατά βάση αμετάβλητη",
"αυξήθηκε ως ένα βαθμό" και
"αυξήθηκε σε μεγάλο βαθμό".

Υπάρχουν τρεις μέθοδοι απεικόνισης των αποτελεσμάτων της έρευνας για το σύνολο του δείγματος: η μέθοδος του «**καθαρού ποσοστού**» (*Net Percentage*), η μέθοδος του «**δείκτη διάχυσης**» (*Diffusion Index*) και η μέθοδος του «απλού μέσου» (*Average*).

• Καθαρό Ποσοστό (*Net Percentage*)

Η ανάλυση επικεντρώνεται στη διαφορά μεταξύ του ποσοστού των ΠΙ που δηλώνουν ότι τα κριτήρια (ή οι όροι χορήγησης) έχουν γίνει πιο αυστηρά και του ποσοστού των ΠΙ που δηλώνουν ότι έχουν γίνει πιο χαλαρά. Όσον αφορά τη ζήτηση, καταγράφεται η διαφορά μεταξύ του ποσοστού των ΠΙ που δηλώνει αύξηση της ζήτησης των δανείων και του ποσοστού που δηλώνει μείωση. Πρακτικά, εάν το δείγμα αποτελείται από τέσσερα ΠΙ, η μέθοδος του καθαρού ποσοστού σημαίνει ότι σε κάθε απάντηση αντιστοιχεί ένα ποσοστό: 25%, 0% ή -25%. Αναλυτικότερα:

"έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο αυστηρά"	25%
"έγιναν ως ένα βαθμό πιο αυστηρά"	25%
"παρέμειναν κατά βάση αμετάβλητα"	0%
"έγιναν ως ένα βαθμό πιο χαλαρά"	-25%
"έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο χαλαρά"	-25%

Το καθαρό ποσοστό για τα τέσσερα ΠΙ του δείγματος προκύπτει από το αλγεβρικό άθροισμα των ποσοστών που αντιστοιχούν στις απαντήσεις που δόθηκαν από τα ΠΙ και παίρνει τιμές από το 100% (όλα τα ΠΙ απάντησαν ότι τα κριτήρια έγιναν, ως ένα βαθμό ή σε μεγάλο βαθμό, πιο αυστηρά) έως το -100% (όλα τα ΠΙ απάντησαν ότι τα κριτήρια έγιναν, ως ένα βαθμό ή σε μεγάλο βαθμό, πιο χαλαρά). Σημειώνεται ότι για τον υπολογισμό του καθαρού ποσοστού στην περίπτωση των ελληνικών αποτελεσμάτων δεν χρησιμοποιούνται συντελεστές στάθμισης με βάση τα μερίδια αγοράς κάθε ΠΙ και οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων ΠΙ έχουν την ίδια βαρύτητα.

• Δείκτης Διάχυσης (*Diffusion Index*)

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω, η μέθοδος του καθαρού ποσοστού δεν κάνει διάκριση μεταξύ των απαντήσεων που αναφέρουν μεταβολές "σε μεγάλο βαθμό" και αυτών που αναφέρουν μεταβολές "ως ένα βαθμό". Τη διάκριση αυτή κάνει ο δείκτης διάχυσης, που ορίζεται ως το καθαρό ποσοστό σταθμισμένο ανάλογα με την "ένταση" των απαντήσεων. Οι απαντήσεις "σε μεγάλο βαθμό" σταθμίζονται με το συντελεστή 1, ενώ οι απαντήσεις "ως ένα βαθμό" με το συντελεστή 0,5. Επομένως, τα σταθμισμένα ποσοστά που αντιστοιχούν στις απαντήσεις είναι:

"έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο αυστηρά"	25%
"έγιναν ως ένα βαθμό πιο αυστηρά"	12,5%
"παρέμειναν κατά βάση αμετάβλητα"	0%

"έγιναν ως ένα βαθμό πιο χαλαρά"	-12,5%
"έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο χαλαρά"	-25%

Ο δείκτης διάχυσης για τα τέσσερα ΠΙ του δείγματος προκύπτει από το αλγεβρικό άθροισμα των σταθμισμένων ποσοστών που αντιστοιχούν στις απαντήσεις που δόθηκαν από τα ΠΙ και παίρνει τιμές από το 100% (όλα τα ΠΙ απάντησαν ότι τα κριτήρια έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο αυστηρά) έως το -100% (όλα τα ΠΙ απάντησαν ότι τα κριτήρια έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο χαλαρά). Στην περίπτωση των ελληνικών αποτελεσμάτων **δεν χρησιμοποιούνται συντελεστές στάθμισης** με βάση τα μερίδια αγοράς κάθε ΠΙ και οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων ΠΙ φέρουν την ίδια βαρύτητα.

Στις ερωτήσεις που αφορούν τα κριτήρια (ή τους όρους) χρηματοδότησης, όταν το καθαρό ποσοστό ή ο δείκτης διάχυσης παίρνει αρνητική τιμή, υποδηλώνεται ότι για το σύνολο του δείγματος υπήρξε χαλάρωση των κριτηρίων χορήγησης ή βελτίωση των όρων χορήγησης των δανείων, ενώ όταν η τιμή είναι θετική υποδηλώνεται ότι τα κριτήρια χρηματοδότησης (ή οι όροι χορήγησης δανείων) για το σύνολο του δείγματος έγιναν αυστηρότερα.

Στις ερωτήσεις που αφορούν τη ζήτηση, όταν το καθαρό ποσοστό ή ο δείκτης διάχυσης παίρνει θετική τιμή, τότε αναφερόμαστε σε αύξηση της ζήτησης για το σύνολο του δείγματος. Όταν το καθαρό ποσοστό ή ο δείκτης διάχυσης παίρνει αρνητική τιμή αναφερόμαστε σε μείωση της ζήτησης.

• Απλός μέσος όρος (*Average*)

Σε κάθε απάντηση αντιστοιχεί ένας βαθμός από το 1 έως το 5, με το 1 να αντιστοιχεί στην απάντηση «έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο αυστηρά» ή «μειώθηκε σε μεγάλο βαθμό» και το 5 να αντιστοιχεί στην απάντηση «έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο χαλαρά» ή «αυξήθηκε σε μεγάλο βαθμό».

Για κάθε απάντηση, ο απλός μέσος υπολογίζεται ως ο απλός μέσος όρος των βαθμών όλων των ΠΙ. Ένας μέσος όρος κάτω από το τρία (3) υποδηλώνει αυστηρότερα κριτήρια ή όρους χορήγησης δανείων και μειωμένη ζήτηση για το σύνολο του δείγματος, ενώ ένας μέσος όρος πάνω από το (3) υποδηλώνει χαλαρότερα κριτήρια ή όρους χορήγησης δανείων και αυξημένη ζήτηση. Στην περίπτωση των ελληνικών αποτελεσμάτων **δεν χρησιμοποιούνται συντελεστές στάθμισης** με βάση τα μερίδια αγοράς κάθε ΠΙ και οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων ΠΙ φέρουν την ίδια βαρύτητα.

Ακολουθεί ένα **παράδειγμα υπολογισμού** των τριών δεικτών:

Έστω ότι υπάρχουν τέσσερα ΠΙ που απαντούν στο ερωτηματολόγιο για το πώς μεταβλήθηκαν τα κριτήρια χορήγησης δανείων σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο παρακάτω *Πίνακα 1* και για το πώς μεταβλήθηκε η ζήτηση δανείων σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στο παρακάτω *Πίνακα 2*.

Πίνακας 1				
ΠΙ	Απάντηση	Καθαρό Ποσοστό	Δείκτης Διάχυσης	Απλός μέσος
A	έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο αυστηρά	25%	25%	1
B	έγιναν σε μεγάλο βαθμό πιο χαλαρά	-25%	-25%	5
Γ	έγιναν ως ένα βαθμό πιο αυστηρά	25%	13%	2
Δ	παρέμειναν κατά βάση αμετάβλητα	0%	0%	3
Τύπος Υπολογισμού		=αλγεβρικό άθροισμα (25%;-25%;25%;0%)	=αλγεβρικό άθροισμα (25%;-25%;13%;0%)	=μέσος όρος (1;5;2;3)
Αποτέλεσμα έρευνας τραπεζικών χορηγήσεων		25%	13%	2,75
Πίνακας 2				
ΠΙ	Απάντηση	Καθαρό Ποσοστό	Δείκτης Διάχυσης	Απλός μέσος
A	μεκώθηκε σε μεγάλο βαθμό	-25%	-25%	1
B	αυξήθηκε σε μεγάλο βαθμό	25%	25%	5
Γ	μεκώθηκε ως ένα βαθμό	-25%	-13%	2
Δ	παρέμεινε κατά βάση αμετάβλητη	0%	0%	3
Τύπος Υπολογισμού		=αλγεβρικό άθροισμα (-25%;25%;-25%;0%)	=αλγεβρικό άθροισμα (-25%;25%;-13%;0%)	=μέσος όρος (1;5;2;3)
Αποτέλεσμα έρευνας τραπεζικών χορηγήσεων		-25%	-13%	2,75

Η ΕΚΤ δημοσιεύει τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα της έρευνας για τη ζώνη του ευρώ. Το συγκεντρωτικό αποτέλεσμα προκύπτει από το σταθμισμένο μέσο όρο των δεικτών κάθε χώρας. Οι συντελεστές στάθμισης, οι οποίοι ανανεώνονται ανά τρίμηνο, προκύπτουν από τα μερίδια συμμετοχής κάθε χώρας στο συνολικό υπόλοιπο των χορηγήσεων σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις και νοικοκυριά στη ζώνη του ευρώ.
 Η μέθοδος που κυρίως χρησιμοποιεί η ΕΚΤ για τη παρουσίαση των συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων της ζώνης του ευρώ είναι το **καθαρό ποσοστό**.

Οι δείκτες που δημοσιεύονται για τα ελληνικά αποτελέσματα είναι το **καθαρό ποσοστό** και ο **απλός μέσος όρος**.